

CENTRE DE IMPLEMENTARE

© European Implementation Network2 allée René Cassin, F- 67000 STRASBOURG, FRANȚA

contact@einnetwork.org

Autori: George Stafford și Ioana Iliescu

European Implementation Network colaborează cu ONG-uri și alte părți interesate din întreaga Europă pentru a promova implementarea în totalitate și la timp a hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului („CEDO”). Reușita implementării Hotărârilor CEDO îmbină activitățile de advocacy la nivel intern cu procesul de supraveghere exercitat de Comitetul de Miniștri al Consiliului Europei. E IN sprijină activitatea pe aceste două paliere prin advocacy, instruire și punerea la dispoziție a diferitelor resurse.

CENTRE DE IMPLEMENTARE

1. Introducere

Monitorizarea implementării hotărârilor CEDO la nivel intern de către societatea civilă poate fi o misiune dificilă. La ora actuală există peste **1200** hotărâri de referință care așteaptă să fie implementate. Din hotărârile de referință rămase definitive în ultimii 10 ani, 43% așteaptă încă implementarea. Numărul mediu de hotărâri de referință neimplementate este de 26 pentru fiecare țară și durata medie de implementare a unei hotărâri este de peste 6 ani.

Ca răspuns la problema neimplementării, societatea civilă se poate angaja într-o serie de acțiuni. În ceea ce privește cazurile individuale, ONG-urile pot depune comunicări Comitetului de Miniștri și pot colabora cu ramura executivă, judiciară, legislativă și mass media pentru promovarea implementării. De asemenea, ONG-urile pot să se implice în acțiuni menite să îmbunătățească gradul general de implementare, trăgând la răspundere guvernul privitor la progresele reformelor și prin promovarea soluțiilor structurale.

Este evident că acoperirea întregii game de activități de promovare a implementării pentru toate cazurile poate depăși capacitatea unui singur ONG. În fiecare țară, există de obicei câteva ONG-uri care monitorizează și se angajează în implementarea unui număr limitat de hotărâri. Multe ONG-uri specializate, care dețin o expertiză valoroasă, nu sunt încă implicate în procesul de implementare. Așadar, majoritatea cazurilor de referință nu sunt în atenția ONG-urilor.

Pentru cazurile individuale, lipsa de responsabilizare a guvernului de către societatea civilă este adesea legată de două probleme. Prima este lipsa activității guvernamentale pentru implementarea unei hotărâri, ceea ce poate duce la întârzierea procesului de reformă - poate până la infinit. A doua problemă constă în faptul că guvernele prezintă o imagine mult prea îmbunătățită a progreselor înregistrate. Dacă aceste afirmații nu sunt contestate de societatea civilă, ele pot duce la încheierea prematură a procesului de implementare, fără ca modificările necesare pentru rezolvarea problemelor de bază să fie făcute.

Aceste probleme pot afecta cazuri individuale - dar și gradul de implementare la nivelul unei țări. În majoritatea statelor europene, se pare că nu există nici o organizație a societății civile care să tragă la răspundere guvernele referitor la capacitatea lor totală de implementare a hotărârilor CEDO. Acest lucru este regretabil, având în vedere problemele răspândite legate de neimplementare și implementare „falsă”, prezentate mai sus. Aceste probleme pot fi abordate prin intermediul „centrelor de implementare” (*implementation hubs*).

Ce sunt centrele de implementare?

Centrele de implementare desfășoară o gamă largă de activități pentru a îmbunătăți implicarea societății civile în implementarea hotărârilor CEDO. Aceste activități pot remedia executarea anumitor cazuri - și gradul general de implementare la nivelul unui stat. Printre aceste activități se numără:

- A) Răspândirea informațiilor despre cazuri și corelarea ONG-urilor cu hotărârile judecătorești**
- B) Comunicări comune conform Regulii 9**
- C) Cooperarea cu mass media**
- D) Pledarea pentru reforme sistemice**
- E) Construirea centrelor de implementare pe baza sinergiei existente**
- F) Facilitarea instruirii altor ONG-uri**

Scopul acestui document este de a disemina informații despre activitățile centrelor de implementare ale organizațiilor din rețeaua EIN. Nu există nici o obligație pentru membrii EIN de a desfășura toate sau oricare dintre aceste activități - într-adevăr majoritatea organizațiilor nu au resursele necesare și/sau mandatul de a face acest lucru.

Cu toate acestea, dorim să stabilim un dialog continuu legat de activitățile organizațiilor din alte țări referitor la implementarea hotărârilor CEDO, pentru a identifica ce lucruri funcționează mai bine în diferite contexte și să fim o sursă de inspirație pentru o activitate sporită a centrului de implementare.

Pe măsură ce recunoașterea importanței implementării hotărârilor CEDO crește, membrii și partenerii EIN conduc drumul în transformarea acestei atenții în acțiuni eficiente ale societății civile. Scopul acestui document este de a arăta cum fac acest lucru membrii și partenerii EIN - și, cel mai important, cum contribuie aceștia la schimbări semnificative.

2. Exemple de centre de implementare și activitățile acestora

A) Răspândirea informațiilor despre cazuri și corelarea ONG-urilor cu hotărârile CEDO

Simpla inițiativă de a disemina alertele EIN în cazuri importante între rețeaua de ONG-uri naționale sau trimiterea altor ONG-uri relevante către EIN poate fi o modalitate valoroasă de a asigura că expertiza relevantă este valorificată în procesul de implementare.

De exemplu Monitorul Helsinki din Grecia a îndrumat către EIN organizația Liga Elenă pentru Drepturile Omului, care cu ajutorul EIN au depus o comunicare în cauza *Nisiotis c. Greciei* referitoare la condițiile de detenție din închisorile grecești. În contextul implementării cauzei *P. și S. c. Poloniei* privitoare la întreruperile de sarcini legale, Fundația Helsinki din Varșovia a făcut legătura dintre EIN și două ONG-uri din rețeaua lor: Centrul pentru Drepturi Reproductive și Federația pentru Femei și Planificare Familială. În 2020, EIN le-a oferit sprijin prin organizarea unui briefing la Comitetul de Miniștri unde au fost prezente și cele două ONG-uri. Într-un alt exemplu, OSF Nadace Praga a atras atenția Forumului pentru Drepturile Omului cu privire la actualizările trimise de EIN în cauza *D.H. c. Republica Cehă* - care se referă la discriminarea copiilor rromi și încălcarea dreptului lor la educație – îndrumând în același timp EIN către Forumul pentru Drepturile Omului. Aceste „recomandări” au dus la noi comunicări din partea Forumului referitoare la respectiva cauză, care au fost foarte bine argumentate datorită expertizei organizației.

După sesiunea de instruire online pentru organizațiile din Macedonia de Nord ținute în iunie, Asociația Avocaților Tineri din Macedonia (MYLA) a preluat rolul de a informa alte părți direct interesate despre progresele în implementare și despre eforturile depuse. MYLA s-a îndreptat recent și către alt ONG, Asociația pentru Protecția Drepturilor Civile No Pasaran din Skopje, elaborând un plan de colaborare în cauza *Strezovski și Alții v. Macedonia de Nord*, iar organizația din urmă a depus o comunicare conform Regulii 9.2 în septembrie 2020. De asemenea, membrii organizației au contactat avocații din alte cauze a căror implementare se lasă așteptată.

Când un caz important de violență bazată pe gen împotriva României a fost inclus pe agenda Comitetului de Miniștri, EIN s-a îndreptat către membru ei din România Asociația pentru Apărarea Drepturilor Omului - Comitetul Helsinki (APADOR-CH) și au identificat un ONG local cu experiență în acest domeniu. APADOR-CH a pus EIN în contact cu Centrul Filia, un ONG din București specializat în drepturile femeilor, care este, de asemenea, membru al Rețelei de prevenire și combatere a violenței împotriva femeilor. Cu îndrumarea EIN, Rețeaua a depus o Comunicare conform Regulii 9.2 în cauza *Balsan*, iar cele două organizații plănuiesc să colaboreze și în alte cazuri privitoare la violența sexuală și domestică.

Recomandări precum acestea au ajutat la aproape **triplarea** numărului de Comunicări conform Regulii 9.2 în ultimii doi ani. Cu toate acestea, EIN estimează că doar aproximativ 7% din cazurile de referință fac obiectul unei comunicări din partea ONG-urilor. Diseminarea informațiilor și trimiterea de recomandări este o modalitate cheie prin care ne putem baza pe progresele înregistrate până acum și prin care putem crește în continuare implicarea ONG-urilor în implementarea cauzelor CEDO.

B) Comunicări comune conform Regulii 9

Colaborarea cu alte ONG-uri pentru depunerea unor **comunicări comune conform Regulii 9** înaintea Comitetului de Miniștri, poate fi o modalitate eficientă de a **amplifica vocea societății civile**, pentru a preveni **duplicarea inutilă** a Comunicărilor depuse, și pentru a garanta că aceste Comunicări conțin informații valoroase obținute de la **alte organizații experte**. De exemplu, comitetul Helsinki din Ungaria colaborează în mod regulat cu alte ONG-uri pentru depunerea unor Comunicări comune în cauze cheie (cu Amnesty International Ungaria în cazul *Baka*, cu Uniunea Libertăților Civile în cauza *Patyi și alții*). În Serbia, Asociația pentru Protecția Constituționalității și Legalității (UZUZ Serbia) a colaborat coordonat cu alte ONG-uri pentru depunerea unei [serii de comunicări](#) în cazul bebelușilor dispăruți, hotărârea *Zorica Jovanović*, și au ajutat la aducerea acesteia în atenția mass media.

Human Rights House Zagreb (HRHZ) și-a extins activitatea și în Croația, cu scopul de a da un nou impuls procesului de implementare. După participarea la un binevenit training organizat de EIN în mai 2019 menit să consolideze capacitatea societății civile de a pleda pentru implementarea hotărârilor CEDO, HRHZ a cooperat împreună cu alte ONG-uri locale, Centrul pentru Studii de Pace și Document - Centrul de Reconciliere al Trecutului, care au depus Comunicări comune în fața Comitetului de Miniștri în grupul de cazuri *Secic c. Croația* care se referă la eșecul efectuării unei anchete efective al unui atac rasist și în *Skendzic și Krznic v. Croația* privitor la anchetarea crimelor de război din timpul Războiului de Independență Croat. De asemenea, HRHZ a lucrat împreună cu ONG-uri care activează în mass media asupra implementării cazului *Stojanović c. Croația* un grup de cazuri referitor la libertatea de exprimare și în mod specific un proces de defăimare.

C) Cooperarea cu mass media

O altă modalitate prin care ONG-urile pot avansa implementarea este cooperarea cu **mass media pentru a disemina informații și crește gradul de conștientizare referitor la progresele înregistrate în implementare - în general sau într-un anume caz**.

ONG-urile s-au angajat împreună cu mass-media pentru a pleda pentru punerea în aplicare a unor anumite hotărâri CEDO. Un exemplu în acest sens este Serbia, unde o coaliție formată din patru ONG-uri - Asociația pentru Protecția Constituționalității și Legalității, YUCOM, Inițiativa A11 și Grupul Belgrad al părinților ai căror nou-născuți au dispărut - au organizat o conferință de presă pentru a trage un semnal de alarmă referitor la măsurile cu caracter general nechibzuite pe care guvernul sârb intenționa să le ia, în cadrul implementării cazului *Zorica Jovanović*, cunoscut și sub numele de *cazul bebelușilor dispăruți*. Conferința de presă a fost însoțită de o largă acoperire mediatică și proteste. Acoperirea mediatică a contribuit la presiunea exercitată asupra guvernului,

ducând în cele din urmă la adoptarea unui proiect de lege alternativ pregătit de activiștii societății civile alături de victime.

Membrii EIN au subliniat, de asemenea, în mod regulat, problematica progreselor referitoare la implementare în general. De exemplu, harta interactivă a EIN dedicată fiecărei țări care arată gradul de implementare al hotărârilor CEDO în fiecare stat membru al Consiliului Europei a fost promovată de membrii organizației la nivel național și a dus la o largă acoperire mediatică a lipsei de implementare a hotărârilor CEDO la [TV, radio](#), în ziare și pe [social media](#), în Georgia, [Bulgaria](#), Ungaria, [Polonia](#), și [Romania](#), și a făcut obiectul discuțiilor în cadrul unui talk-show la ore de maximă audiență în [Moldova](#).

În unele state ale Consiliului Europei, ONG-urile publică rapoarte anuale, legate de gradul general al implementării hotărârilor. De exemplu, acest lucru a fost realizat de [Fundația Helsinki pentru Drepturile Omului din Polonia](#) și [Centrul de Resurse Juridice din Moldova](#).

D) Advocacy pentru reforme sistemice

Centrele de implementare pot organiza, de asemenea, campanii de advocacy pentru reforme sistemice pentru a îmbunătăți implementarea hotărârilor CEDO într-un mod holistic. De exemplu, Centrul de Resurse Juridice din Moldova a pledat împreună cu alte ONG-uri pentru crearea unui mecanism de supraveghere parlamentară a implementării hotărârilor CEDO, ca soluție structurală pentru îmbunătățirea gradului de punere în aplicare. Mulțumită eforturilor lor de advocacy, Parlamentul Republicii Moldova a adoptat în plen un amendament la Regulamentul Parlamentului, înființând o subcomisie parlamentară de supraveghere a implementării hotărârilor Curții Europene a Drepturilor Omului.

La fel de importantă este și munca de monitorizare a activității curente a acestor mecanisme. De exemplu, Asociația Georgiană a Tinerilor Avocaților (GYLA) a desfășurat recent activități de advocacy pentru a evidenția deficiențele mecanismului parlamentar de supraveghere a implementării hotărârilor CEDO - și a indicat reformele necesare.

În funcție de contextul național, centrele de implementare pot susține, de asemenea, includerea jurisprudenței CEDO în programele de instruire ale magistraților și polițiștilor. Acest tip de reforme sistemice poate contribui semnificativ la avansarea implementării într-un mod holistic.

E) Construirea centrelor de implementare pe baza unor sinergii existente

O modalitate eficientă pentru crearea centrelor de implementare este aceea de a **clădi pe baza sinergiei societății civile**.

În martie 2020, EIN a organizat un workshop în Armenia care a condus la crearea unui centru de implementare coordonat de OSF Armenia. Centrul a fost înființat pe baza unui grup deja existent de șase ONG-uri și diverși avocați care lucrau la probleme legate de justiție. Grupul a încorporat monitorizarea și implicarea în implementarea hotărârilor CEDO în planul său de lucru. Acum urmăresc îndeaproape evoluția implementării pentru a verifica deficiențele și se întâlnesc pentru a discuta progresul implementării hotărârilor CEDO la nivel național, funcționând în același timp ca punct de contact pentru părțile interesate externe. Acest grup a depus Comunicări comune către Comitetul de Miniștri, intermediind și organizând întâlniri între EIN și ONG-uri care au nevoie de sprijinul EIN, evaluând în același timp nevoile de formare suplimentară din Armenia și colaborând cu EIN pentru a oferi sprijin suplimentar.

Acest model are un potențial puternic de a contribui la îmbunătățirea sistematică a implementării hotărârilor CEDO. Datorită acțiunilor unei singure organizații care realizează întreaga gamă de activități de implementare, această abordare ar putea fi reprodusă în mod util în alte state.

F) Facilitarea instruirii altor ONG-uri

Workshop-urile de instruire ale EIN privind implementarea au ca scop creșterea gradului de conștientizare cu privire la procesul de implementare al hotărârilor CEDO și creșterea capacității ONG-urilor de a se implica în aceasta. Prin aducerea împreună a unui grup variat de părți cointerestate, care ar dori să lucreze asupra implementării, workshop-urile reprezintă o bună oportunitate de a promova colaborarea continuă dintre ONG-uri și/sau rolul de lider al unui anumit ONG privitor la chestiunea în cauză. În special, workshop-urile sunt organizate în comun de către secretariatul EIN și o organizație națională membră. Aceasta din urmă joacă un rol crucial în identificarea ONG-urilor naționale, care ar beneficia de training-urile EIN și în facilitarea participării acestora. Ca atare, workshop-urile oferă membrilor posibilitatea de a aduce alte organizații în procesul de implementare. Ele oferă, de asemenea, organizațiilor invitate posibilitatea de a-și îmbunătăți activitățile de bază în viitor, menținând contactul cu ONG-urile participante și organizând activități comune.

3. Sprijinul acordat de EIN centrelor de implementare

Există mai multe căi prin care EIN poate sprijini centrele de implementare - în funcție de contextul național, de nevoile organizațiilor societății civile și de capacitățile lor existente. Asistența EIN poate fi concepută de la caz la caz, pe baza listei orientative de mai jos:

- Oferirea de sprijin și îndrumarea inițială a ONG-urilor introduse în procesul de implementare de către centrele naționale de implementare;

- Furnizarea de feedback cu privire la propunerile de Comunicări conform Regulii 9 de către ONG-uri care sunt membre în rețea;
- Oferirea de instruiți organizate în comun cu centrele de implementare altor ONG-uri;
- Sprijinirea tragerii la răspundere a guvernelor referitor la gradul general de implementare prin oferirea de scurte briefing-uri sau rapoarte substanțiale referitoare la gradul general de implementare într-o anumită țară.
- Sprijinirea eforturilor de promovare a soluțiilor structurale pentru îmbunătățirea implementării - cum ar fi mecanismele parlamentare de monitorizare sau grupurile de lucru guvernamentale - prin aducerea unor experți internaționali care să vorbească în favoarea acestora la evenimente oficiale sau prin cooperarea la organizarea de conferințe privind implementarea;
- Sprijinirea străngerii de fonduri pentru implementare, aducând în discuție probleme răspândite.
- Organizarea de schimburi de bune practici în promovarea implementării cu ONG-uri din alte țări care au pledat cu succes în implementarea hotărârilor referitoare la anumite probleme.

4. **Concluzie**

Crearea de centre de implementare poate contribui la îmbunătățirea implementării hotărârilor CEDO în mod holistic, transformând societatea civilă într-un actor constant și alert, producând efecte reale, pozitive asupra drepturilor omului pe termen lung. Simpla asociere a ONG-urilor cu hotărârile care intră în sfera lor de activitate poate contribui mult la revigorarea procesului de implementare.

La EIN, explorăm modalități prin care capacitatea societății civile poate fi îmbunătățită pentru a forma centre de implementare care acționează într-o manieră coordonată, valorificând expertiza și capacitatea directă acolo unde acest lucru este necesar. Cu toate acestea, gama și tipul de activități întreprinse de centrele de implementare depind în totalitate de aria lor de interes, domeniul de activitate, capacitatea și evaluarea a ceea ce ar fi eficient și sigur pentru ele.

Dacă sunteți un actor al societății civile care caută să-și dezvolte capacitatea și să-și asume rolul de „centru de implementare” sau care dorește să formeze un centru împreună cu partenerii naționali, vă invităm să ne cereți sprijinul, comunicând nevoile dumneavoastră de formare către secretariatul EIN.